

איש חי
רב פעלים
רודף צדקה וחסד
ר'
משה שניצר
ז"ל
ב"ר מנחם מנדל ז"ל
תנצב"ה

מאורות הדף היומי

עלון שבועי ללומדי "הדף היומי"

האשה
החשובה הודפת
צדקה וחסד
מרת
ורדה שניצר
ע"ה
ב"ר מאיר ז"ל
תנצב"ה

י"ו ע"ב ביהמ"ד למגידי שיעור "דף היומי" בראשות הגר"ד קובלסקי שליט"א וע"י קרן ברכה ומוטי זיסר

מסכת עירובין ב' - ח' ♦ כלאים ח', ד' - ט', ג'

בס"ד, כ"ח אדר תשע"ג

גליון מס' 720

השבוע בגליון

- ♦ לא ניתנה תורה למלאכי השרת
- ♦ טפח שוחק וטפח עצב
- ♦ האם מותר לרכוב על פרדה?

- ♦ פתיחה למסכת עירובין
- ♦ "עירובין" על שום מה?
- ♦ אמות שוחקות, אמות עצבות, ומה שביניהן

פתיחה למסכת עירובין

זה עתה סיימנו בסייעתא דשמיא את מסכת שבת ופנינו אל מסכת עירובין, המתמקדת בשני נושאים מרכזיים מדיני השבת: א. דיני הרשויות שאסור לטלטל חפצים בתוכן ומאחת לזולתה מפני תקנת חכמים, ואלו תקנות קבעו חכמים שיש לבצע כדי שניתן יהיה לטלטל בהן. ב. איסור יציאה מחוץ לתחום; הגדרת העיר ותחומה, ואופני היתר של "עירובי תחומין".

"עירובין" על שום מה? מסכתנו מכונה "עירובין" על שם שני עירובים הנדונים בה. "עירוב חצרות" ו"שיתוף מבואות" המאפשרים לטלטל חפצים בחצר ובמבוי המשותפים לדיירים אחדים, ו"עירוב תחומין" המאפשר לצאת מחוץ לתחום.

איסור הוצאת חפצים מרשות לרשות, מרשות היחיד לרשות הרבים ולהיפך, אסור מן התורה, כפי שלמדנו במסכת שבת - מלאכת הוצאה. חכמים הוסיפו ואסרו לטלטל חפצים בתוך החצרות ובתוך המבואות.

החצרות בתקופתם היו משותפות לבתים אחדים ומוקפות גדר. מהן יצאו אל המבוי, אשר היה אף הוא מוקף מחיצות משלשת צדדיו. המבוי היה רחוב קטן אליו יצאו ממספר חצרות והוביל לרשות הרבים. חז"ל אסרו את הטלטול בחצרות ובמבואות אלו. לדעת רוב הראשונים מדין תורה החצר והמבוי רשות היחיד הן, מפאת היותן מוקפות מחיצות משלשה צדדים, אך חכמים הזקיקו להתקין לחי או קורה ברוח הרביעית הפרוצה. לחי וקורה אלו הונחו בפתח המבוי. הלחי אשר הונח כמזוזה הרוח הרביעית, שימש כ"מחיצה" רביעית, והקורה אשר הונחה כמשקוף הרוח הרביעית, שימשה כ"היכר" בין החצר או המבוי לרשות שמעבר להם - כך להלכה; בגמרא קיים דיון על כל אחד מהם אם הוא משום היכר או משום מחיצה.

עדיין אין בתיקון זה כדי להתיר את הטלטול מן הבתים לחצר, עד אשר בני החצר יניחו "עירוב חצרות". עירוב חצרות התבצע על ידי שכל דרי החצר נעשו שותפים בככר לחם אחת, ובכך נחשבו כבני בית אחד הדרים יחד.

כדי להוציא חפצים מן החצר אל המבוי, אשר בודל כמובן מרשות הרבים כהלכה [לחי, קורה או צורת הפתח], היה על כל בני המבוי - דרי כל החצרות שפתחן פונה אל המבוי - לעשות "שיתוף מבואות", פעולה הדומה בבסיסה ללחם ששותף בין בני החצר, אלא שהפעם בוצעה פעולה זו בין דיירי כל החצרות. בפרטים מסויימים קיימים הבדלים בין "עירוב חצרות" לבין "שיתוף מבואות".

דבר העורך

מסכת עירובין

מבט קל על הדמויות הרבות שגדשו את האולם הגדול הבהיר, כי מחר בבוקר הם אולי יהיו עייפים מעט, אך הסיפוק העצום ותחושת ה"ביחד" ילכו אותם לאורך כל לימוד מסכת עירובין. שורות שורות כסאות סדורות, נתפסו והתמלאו במהרה ביהודים רבי גוונים. לכולם עיניים זהות ואוזניים דומות. רוצים לשמוע מושגים על מסכת עירובין וחפצים לראות דוגמאות מוחשיות אשר יוצגו בפניהם במצגת מיוחדת שהוכנה לערב זה, מתוך הגמרא רבת-המכר של מאורות הדף היומי, עם תמונות תלת מימדיות להמחשת הלימוד באופן יוצא מן הכלל. מהיום, כל יתפלאו האחראים על העירוב, אם בעל המכולת יעיר להם כי הוא הבחין ש"צורת הפתח" אינה מועילה לפי שיטה מסויימת, ונהג המוניתי ידיע להם בבהילות, כי בזה הרגע ראה שיש "פירצה" בעירוב. מאורות הדף היומי.

לימוד בחצות ליל בחסות הדף היומי

אם רצונכם לעמוד על הצמאון הכביר הפושה בכל שדרות העם ללימוד הדף היומי, הסכיתו לסיפורו של הרב י. א. המתגורר ליד בית "מאורות הדף היומי". באחד הימים סיימתי את שיעורי הקבוע בבית הכנסת... בשעה 23:30. יום ארוך היה מאחורי. עייפתי. מזווית עיני הבחנתי באדם המתקרב לכיווני. הוא הלך בכבדות, עייפות נסוכה גם על פניו ולאות מרפה את איבריו.

- "כבודו, אפשר לבקש בקשה חריגה?"

- בשמחה.

- "כל יום אני מקפיד ללמוד את הדף היומי, והיום היו לי עיכובים ופקקים ולא היה באפשרותי ללמוד. האם הרב יכול ללמוד איתי יחד את הדף?"

צעילוי נשמת

הר"ר **חיים צבי פסקוביץ** ז"ל
ב"ר זאב דב ז"ל
והצדקת **ריינה גולדה** ע"ה
נלב"ע ג' בניסן תשנ"ט
תנצב"ה
הנוצח ע"י משפחת פסקוביץ שיחיו

צעילוי נשמת

הר"ר **ירחמיאל אשר זיטמן** ז"ל
ב"ר מרדכי צבי ז"ל
נלב"ע כ"ז באדר תשע"ב
תנצב"ה
הנוצח ע"י המשפחה שיחיו

צעילוי נשמת

מרת **הצילה (הלה) כפתורי** ע"ה
ב"ר ישעיהו יודנהרץ ז"ל
נלב"ע כ"ח באדר תשנ"ט
תנצב"ה
הנוצח ע"י המשפחה שיחיו

לעילוי נשמת

הרב **נפתלי הרץ נס** ז"ל ב"ר יצחק אייזיק ז"ל
נלב"ע כ"ח באדר תשס"ג **תנצב"ה**
הנוצח ע"י המשפחה שיחיו

נר ה'
נשמת
אדם

חוטי העירוב: אנו רגילים לכנות "חוטי עירוב" את החוטים המקיפים את הערים, ותדיר דנים כי בעיר מסויימת ה"עירוב" כשר ובעיר אחרת ה"עירוב" למהדרין. הלשון עירוב הושאלה במקרה זה מעירוב חצרות ומשיתוף מבואות. בעירוב חצרות ובשיתוף מבואות מערבים את כל בני החצר, כאילו הם בני חצר אחת, העירוב מתייחס לדרי החצר.

שונים הם לחלוטין עמודי העירוב, כפי שהם קרויים בפינו, להם תפקיד אחר: "צורת הפתח". העמודים עם החוטים המתוחים ביניהם, מקיפים את המקום וגורמים לכך שהוא כחצר אחת. אין התייחסות לאנשים הנמצאים בתוך השטח, כי אם לשטח עצמו. צורת הפתח מועילה, מפני שמתייחסים אל המקום כמו היה מוקף במחיצות [לדעת הרמב"ם, אין די בצורת הפתח, עיי' "שולחן ערוך" סימן שס"ה סעיף ט'].
יש לציין, כי עמודי העירוב אינם הגורמים הבלעדיים המאפשרים טלטול הללו, ללא עירובי חצרות, אינם מאפשרים טלטול, ואנו לא באנו אלא להטעים על קצה המזלג מן ההלכות אותן אנו עתידים ללמוד בעזרת ה' במסכת עירובין.

דף ג/ב הללו שוחקות והללו עצבות

אמות שוחקות, אמות עצבות, ומה שביניהן

בגמרתנו אנו מתוודעים לידיעה יסודית בנוגע ל"אמה", הלא היא מידת אורך המשמשת בהלכות רבות. אין להדליק נר חנוכה מעל עשרים אמה; אין לעשות סוכה גבוהה למעלה מעשרים אמה; ארבע אמות של אדם קונות לו; בשבת אין לטלטל ארבע אמות ברשות הרבים, ועוד כהנה וכהנה. לו היינו נשאלים, לא היינו מעלים על דעתנו כי שני שיעורי אמה יש, שהרי כל טיבה של מידת אורך הוא באחידותה ובדיוקה. ברם, גמרתנו אומרת כי יש "אמה שוחקת" ו"אמה עצבה". אמה "שוחקת" היא אמה מרווחת [כאשר אדם מחייך, שוחק, פיו מתרחב] ואמה "עצבה" היא אמה מצומצמת מעט. לעיתים יש למדוד באמה שוחקת ועיתים יש למדוד באמה רווחת. וכגון, אורך ה"מבוי" הנלמד בתחילת מסכתנו נאמד באמה שוחקת, ואילו גובה המבוי נאמד באמה עצבה.

ספק מה הוא שיעור אמה המדוייק: על הנסיבות שהובילו את חז"ל להשתמש בשתי מידות לקביעת שיעור אותה מידה עצמה, קיימות גישות שונות באחרונים. יש המסבירים, כי חז"ל הסתפקו מה הוא שיעור אמה המדוייק, אמה שוחקת או אמה עצבה, ולפיכך הורו להחמיר [אפילו בדינים מדרבנן], וכגון: סכך סוכה שאסור למקמו מעל גובה עשרים אמה, נמדד באמה עצבה, ואילו אורך המבוי המינימאלי בו מותר לטלטל [על ידי תיקון לחי או קורה] הוא ארבע אמות, ואותן מודדים באמה שוחקת (חידושי רעק"א על שו"ע או"ח סימן שס"ג סעי' כ"ו, בתוספת שבת; מנחת חינוך מצווה שכ"ה).

שיעור לחומרא: אחרים נוקטים שחכמים ידעו היטב את שיעורה המדוייק של האמה, אך הם הורו להחמיר במדידה, כדי שלא יבואו לידי תקלה (גולות עיליות פ"א מ"ז פסקא א' אות ו'; שו"ת "גידולי טהרה" סימן א', וכן משמע בעוד אחרונים, ראה "מדות ושיעורי תורה" פ"ג). [יש להעיר, כי לפי שיטה זו, שיעור האמה האמיתי הוא אמה מכוונת, בין אמה שוחקת לאמה עצבה, וחכמים הוסיפו ותקנו עוד שני שיעורים לחומרא. דא עקא, שבספרי הראשונים אין זכר לכך שיש שלושה שיעורי אמה].

לא ניתנה תורה למלאכי השרת: בעל ערוך השולחן (או"ח סימן שס"ג סעיף ל"ד) כותב ביאור מעניין ביותר לאמות עצבות ושוחקות. לא נסתפקו חכמים כלל בדבר, הוא כותב, וכאשר ניתן שיעור האמה למשה מסיני, ניתנה אמה עצבה ושוחקת - שני השיעורים כשרים, "שהרי לא ניתנה תורה למלאכי השרת, ומדידות כל בני אדם אי אפשר להיות כולן שוין, די ש אדם בריא שדוחק אצבעותיו הרבה זה לזה והוי המדה מצומצמת, ויש אדם חלוש שאינו יכול לדחוק כל כך, הוי המדה מרווחת". לפיכך, כל אמה, הן עצבה והן שוחקת, טובה והגונה לכל דיני התורה, הן לקולא והן לחומרא.

לא התערבו חכמים בשיעור האמה, אלא במקומות שמספר אנשים עשויים להשתמש בהם, למשל, סוכה. לא יתכן ששני אנשים יישבו בסוכה, עבור האחד הסוכה תהא כשרה ועבור רעהו תהא הסוכה פסולה, מפני שעבורו היא גבוהה מעשרים אמה. לפיכך, תקנו חכמים, שבדינים אלו יש להחמיר ולמדוד לפי האמה שתהלום את כל בני האדם.

ההפרש - 1/48: על שיעור ההפרש בין אמה שוחקת לבין אמה עצבה כתב הרשב"א כי הוא שיעור של חצי אצבע (מובא במאירי ור"ן כאן, ובראשונים ופוסקים אחרים), וכן נפסק להלכה (שולחן ערוך יו"ד סימן ר"א סעיף א'). הואיל ובאמה עשרים וארבע אצבעות, הרי שההפרש בין אמה שוחקת לבין אמה עצבה הוא 1/48. [אולם, הגר"י קנייבסקי זצ"ל כתב בספרו שיעורין של תורה, סימן ג' אות י"א, י"ב, כי אמנם לדעת הרשב"א טפח שוחק עורך על פני טפח עצב ב 1/48, אך לפי הרמב"ם השיעור גדול בהרבה, ע"ש שהוכיח כן].

טפח שוחק וטפח עצב: לא רק אמה שוחקת ואמה עצבה יש, אלא גם טפח שוחק וטפח עצב. מידת הטפח היא ארבע אצבעות. הדעת נותנת, כי כשם שההפרש בין אמה עצבה לבין אמה שוחקת הוא 1/48, כך גם יהא ההפרש בין טפח עצב לבין טפח שוחק, 1/48 שהוא 0.083 של אצבע.

כמובן. ראיתי יהודי עם אהבת תורה כה גדולה, איככה אוכל לסרב לו. שאלתי אותו איזה דף הוא מעוניין ללמוד, והוא השיב, כי ישמח ללמוד כל דף שארצה, העיקר שלא תתבטל קביעותו ללמוד דף גמרא בכל יום.

תוך כדי לימודנו נכנס יהודי נוסף ושאל אם הוא רשאי להצטרף, כי גם הוא לא הספיק ללמוד היום את הדף, וכך למדנו שלשתנו את הדף, וסיימנו ללמוד אחרי 00:30.

הגמרא שבה סיימנו, עסקה במלאכי השרת, ואמרת להם, שבודאי הקב"ה אומר כעת למלאכי השרת "חזו בני הביבי שאוהבים התורה אפילו בשעה כזו".

אשריכם ישראל. לאחר מכן שאלתי אותו לשמו ולמקומו. מפני צניעותו לא אזכיר את שמו, אך אציין כי הוא מתגורר בקרית הרצוג. לגודל התרגשותו ואהבת התורה הוא הוציא שטר 50 ₪. נמנעתי כמובן מלקחתו, אך התפעלתי לראות את השתוקקותו ללימוד התורה.

מעולם לא העלתי על דעתי שאמצא את עצמי יושב לאחר חצות ליל ולומד עם שני אנשים שמעודי לא ראיתי. אבל הדף היומי מסוגל לעשות הכל. אני רוצה לנצל הזדמנות זו כדי לומר לאותו יהודי, שהוא חיוק אותי, מגיד שיעור בדף היומי, בהיווכחי לדעת פעם נוספת על מסירותם הנפלאה של לומדי הדף היומי.

הדף היומי - כאן, שם ובכל מקום ומכאן, לבסיס צבאי, אי שם... גם לשם הגיע הדף היומי, כפי שנוכחנו לדעת מן המכתב הבא.

לכבוד מאורות הדף היומי. צו קריאה ירוק הגיע בדואר.

נפרדים לתקופה מן המשפחה, מן הילדים, מן העבודה, בקיצור משגרת החיים הנוחים, וחוזרים ללבוש ירוק.

אורזים את הקיטיב'ג, ערכת קפה, ציוד ו...גמרא.

בסיס צבאי אי שם... הגענו למילואים.

- מה נשמע? מה שלומך? מה חדש? תראה, יש לי גמרא בפורמט קטן.

- יש לי דיסקמן עם שיעורים של הדפים הבאים.

- לי יש שיעור במקום מגורי ואני משתתף בו. וכך עוד חיל ועוד חיל מצטרף.

קבענו חברותא!

שעת צהרים שעת הפסקה בין האימונים.

חברותא!

אני זוכר, לפני שנים אחדות בית הכנסת באותו בסיס צבאי היה חדרון צר. ברוך ה', בית הכנסת שוכן היום במבנה גדול הצר מהכיל את המתפללים, ודומה שבית הכנסת איצקוביץ עבר למקום אחר.

מניין תפילת מנחה אחד רודף את משנהו, חיילים נשארים לברך, לזון, ולהוסיף ללמוד בדף היומי.

מכל קצות הארץ, מפלוגות שונות, ממקומות שונים, מצטרפים ומתחברים סביב הדף היומי.

מהפך החיים סוחף את כל שדרות האוכלוסייה, בכל הרבדים, בכל המקומות.

בברכה ובהוקרה ח. ז.

המעוניין ליכות את הרבים בסיפור מעניין, או בעובדה מרתקת שניתן ללמוד ממנה מוסר השכל, מוזמן לפנות למערכת מאורות הדף היומי, ואנו נפרסם זאת בע"ה בטור זה. כתובתנו: ת.ד. 3446 בני ברק. פקס: 03-570-67-93 דוא"ר: mendelson@meorot.co.il

ברכת התורה, העורך

פנינים

דף ב/א מבוי שהוא גבוה **הכל רשותו של היחיד והמיוחד** יסוד מסכת עירובין, כותב רבי צדוק הכהן מלובלין זצ"ל, לעשות מרשות הרבים רשות היחיד; לדעת שהכל רשותו של אחד יחיד ומיוחד ואין דבר נפרד ממנו והכל שלו (מעיינה של משנה).

דף ו/א

"רב, בקעה מצא, וְגָדַר בה גְדָר"

אף שהקשר הסוגיה הוא מחיצות ופרצות, אין

ספק שביטוי זה הוא מְשָׁל בלבד, וכוונת הביטוי רק לנמשל, כפי שמפרש רש"י, שבדומה לבקעה פרוצה שאין לה שומר וגודרים אותה לשומרה, כך

וכך אכן נפסק להלכה (ראה משנה ברורה סימן שס"ג בשער הציון ס"ק ס' בשם ע"ש; ערוך השולחן שם סעיף ל"ב). [מנחת חינוך דן בדבר, ומצדד כי טפח לעולם "עצב" הוא, ורק באמות ניתנו שתי מידות, והניח הדבר בצ"ע].

ראוי לציין, כי קיימת דעה שההפרש בין אמה שוחקת לבין אמה עצבה עומד על רבע! אחרונים אחדים מביאים שיטה זו ומבארים באמצעותה את הנכתב במשנה, שהכהן העומד להיטיב את מנורת המקדש נזקק לעלות על מדרגות לשם כך. לכאורה, לא היה לו צורך בהן, שכן, גובה המנורה שמונה עשר טפחים בלבד. אולם, אם נניח כי שמונה עשר הטפחים של המנורה נמדדו בטפחים שוחקים, הרי הם עשרים וארבעה טפחים עצבים, מפני שלשיטה זו יש להוסיף שליש לכל טפח. אדם ממוצע, נזקק לעלות על מדרגות כדי לטפל בחפץ שגובהו עשרים וארבעה טפחים... (דברי דוד לט"ז, ריש פרשת בהעלותך, ועוד). אולם, בעל באר שבע (על מסכת תמיד סוף פ"ג) דחה שיטה זו מכל וכל, ולדעתו תלמיד טועה כתבה.

לסיום נדגיש, כי במהלך השנים השתבשו הידיעות, ואין ידוע אם שיעור האמה והטפח המקובלים בידינו שוחקים הם או עצבים, ולפיכך לעולם יש להחמיר (מידות ושיעורי תורה שם). [לאור זאת, אם שיעור טפח להגר"ח נאה 8 ס"מ, ולחזו"א 9.6 ס"מ, יש להחמיר במקום שהשיעור קטן, שמא 8 ס"מ הוא טפח שוחק, וטפח עצב הוא פחות מזה ושיעורו 7.8 ס"מ, ובמקום שהשיעור הגדול הוא להחמיר יש לחשוש שמא שיעורו של החזו"א 9.6 ס"מ אינו אלא העצב ויש גדול ממנו, שוחק, שהוא 9.82 ס"מ. לכן, כאשר באים לחשב עשרים אמה של שיעור הגובה המקסימאלי של הסוכה יש לחשבו לפי אמות בנות ששה טפחים שכל אחד מהם הוא 7.8 ס"מ, ולהימנע מבייית סוכה בגובה של 9.38 מטר. מאידך, על סוכה נמוכה להיות בגובה עשרה טפחים לפחות, וכאן יש להחמיר כשיעור הגדול שטפח הוא 9.82 ס"מ להצריך לפחות 98.2 ס"מ (פסקי תשובות תרלג -א)].

מאמר על משנה מסדר זרעים הנלמדת עם הדף היומי

כלאים, פרק ח', משנה ד': הנולדים מן החמור

האם מותר לרכוב על פרדה?

פרד הוא הנולד מחמור וסוס. המשנה אומרת שיש שני סוגי פרדים: הנולדים מאתון ומסוס, והנולדים מחמור ומסוסה. שני סוגים אלו הם כלאים זה בזה - לפי שזה סוס וזה חמור. טעם הדבר: תנא זה נוקט שעיקר המין נקבע על פי האם, ולפיכך פרד שאמו חמור נחשב חמור, ופרדה שאמה סוס נחשבת סוס, והם אסורים משום כלאי בהמה.

בעוד המשנה מדברת על כלאים רק בציוות שני פרדים, בתלמוד הירושלמי כאן (פ"ח ה"ב) מובאת דעה האוסרת לרכוב על פרד בודד. טעם הדבר: קיימת מחלוקת אם רק מין הָאֵם קובע את הגדרת של הנוצר מכלאים או שגם מין האב קובע והרי הוא כשני מינים. הואיל ולהלכה חוששים [מחמת הספק בהכרעת הדין בדיון זה - ראה רמב"ם, הלכות כלאים, פרק ט', הלכה ו', ודרך אמונה שם] שגם מין האב קובע, נמצא שלפנינו בעל חיים שהוא גם חמור וגם סוס! איסור כלאים בשימוש בחפץ אחד שמעורבים בו שני סוגים נלמד בירושלמי שם בקל וחומר מאיסור שעטנז: ומה בגדי צמר ופשתים שמותר ללבוש שניהם יחד כשאנינם מחוברים, אסור ללבושם מעורבים, כלאי בהמה שאסור לחרוש ולהנהיג בהם יחד אף כאשר אינם מחוברים - על אחת כמה וכמה שאסור לעשות כן כשהם מעורבים ממש.

התלמוד הירושלמי מקשה על דעה זו מפסוק מפורש (מלכים א' א/ג) שדוד מצוה להרכיב את בנו שלמה על פרדה, ומתרץ כי אותה פרדה נוצרה מששת ימי בראשית, ולפי שלא באה בפועל מסוס וחמור אינה נחשבת ככלאים [אף על פי שהיתה נראית כמו כל הפרדים שבעולם]. בתוספתא (פ"ה) מבואר שהדבר שנוי במחלוקת תנאים.

להלכה, מותר לרכוב על פרדה (תוספות, חגיגה, ב/ב, ד"ה לישא, ועוד ראשונים רבים, ראה א"ת ערך כלאי בהמה 479). אף רבי עובדיה מברטנורה (לעיל מ"ב) מביא דיון זה ומסיים: "ראיתי ל'רבנן קשישי קמאי [חכמים זקנים קדמונים] שרכבו לפנייהם על פרדה, ולא מחו, ומכאן שהדבר מותר".

לדעת המתירים יש להבין מה בדבר הקל-וחומר האמור? מדוע אין זו טענה לאסור רכיבה על פרידה? ואמרו כמה תירוצים בדבר. הרא"ש (לעיל שם) כתב שאין כאן קל וחומר כלל - אף בכלאי בהמה מותר להנהיג שור וחמור שאינם מחוברים, ואסור רק כאשר הם מחוברים, ונמצא שאין כלאי בהמה חמורים מכלאי בגדים כלל [והאוסרים סוברים שרמת החיבור בכלאי בהמה פחותה מרמת החיבור בכלאי בגדים, ועל כן יש כאן קל וחומר].

יש שכתבו שכלאים הינם גזירת הכתוב, ואין ללמוד בהם קל וחומר ולומר שאם זה אסור אף זה אסור; אין לך בהם אלא מה שפירט הכתוב (שו"ת הרשב"א ח"א סימן תצ"א). התשב"ץ (שו"ת, ח"ב סימן ד') מיישב את הדברים בחילוק ברור: עלינו להבחין, הוא אומר, בין 'הרכבה שכונית', מלשון שְׁכֻנָּה, ששוכנים זה לצד זה אך כל אחד נותר בטבעו כפי שהיה לפני התערובת, לבין 'הרכבה מזגית', הממזגת את שני המרכיבים ליצירה חדשה. ובשפת זמננו: בין 'תערובת' ל'תרכובת'. צמר

שיעור חדש

לתושבי פתח תקווה

הננו להודיע על פתיחת שיעור חדש בדף היומי

בישיבת "בעלזא"

רח' רוטשילד (פינת רח' זכרון משה)

שעה לפני הנץ החמה

מפי מגיד השיעור

הרב משה לנדסמן

שליט"א

לעילוי נשמת

הר"ר **יוסף נתן נטע הפטקה** ז"ל
ב"ר ישראל צבי ז"ל נלב"ע כ"ט אדר תשע"ב
ומרת **דבורה רחל הפטקה** ע"ה
בת הרב דוד יהודה בנט זצ"ל נלב"ע ו' אייר תשס"א
תנצב"ה
הונצחו ע"י המשפחה שיחיו

לעילוי נשמת

הר"ר **ישראל סימינובסקי** ז"ל
ב"ר שניאור זלמן ז"ל נלב"ע כ"ז באדר א' תשנ"ה
תנצב"ה
הונצח ע"י המשפחה שיחיו

לעילוי נשמת

מרת **חיה ינטה ברכה אשכנזי** ע"ה
ב"ר זלמן הענך ז"ל נלב"ע כ"ח באדר ב' תשע"א
תנצב"ה
הונצחה ע"י בנה ידידו
עו"ד **צבי אשכנזי** ומשפ' שיחיו

לעילוי נשמת

הר"ר **אנג'לו מרדכי** ז"ל
ב"ר כלמנטה ז"ל נלב"ע כ"ז באדר תשמ"ו
תנצב"ה
הונצח ע"י משפחתו - רומא

לעילוי נשמת אמי מורת

מרת **פסיה שיינדל (הגר) אפל** ע"ה
ב"ר שמואל ז"ל נלב"ע ב' בניסן תשנ"ב
ולעילוי נשמת מור"ח
הר"ר **אלתר יוסף מאיר הרשקוביץ** ז"ל
ב"ר יואל ז"ל נלב"ע ה' בניסן תשל"ז
תנצב"ה
הונצחו ע"י עו"ד
הר"ר **שמואל ואסתר אפל** שיחיו - ב"ב

ופשתים יחד הם 'תערובת', ועל כן הם אסורים. ואילו סוס וחמור שנתאחדו בגוף אחד של פרד, אינם תערובת אלא 'תרכובת'. נוצרה מהות חדשה משניהם, והרי הוא כבריאה חדשה "שלישית" (קובץ הערות, מ"ו, ה') ולא תערובת של סוס וחמור. הקל-וחומר האמור יפה כוחו לאסור תערובת של שני מינים, אך לא לאסור תרכובת שהיא ענין אחד לגמרי; בריה חדשה.

גם האמורא רב, בראותו שאנשי המקום פרוצים ומזלזלים במצוות, החמיר עליהם וכאילו עשה "גדר" להרחיקם מן העבירה.

ללמוד הלכה ולהבין

אור חדש מאיר בעולם ההלכה:

ספר מאורות ההלכה, המביא את פסקי ההלכות בסגנון בהיר וקולח כשולחן הערוך באר היטב, בשפה שווה לכל נפש.

חובר באומנות ע"י תלמידי חכמים ופוסקים באופן שמביא את אור ההלכה והבנתה תוך כדי התמקדות בשפה קצרה וקולעת.

מאורות ההלכה
אור חדש מאיר

ניתן להשיג במשרדי מאורות הדף היומי ובחנויות המובחרות.

מאורות הדף היומי:
1700-500-151

הפעם לומדים עירובין בשלמות

הפעם לומדים מסכת עירובין עם הגמרא המושלמת של "מאורות הדף היומי"

בשלמות

עם מדור המשנה מסדר זרעים בתוספת ביאור נפלא - הרעיון ההיסטורי של גדולי ישראל

בהמחשה

מאות איורי תלת-מימד בצבע, להמחשת הסוגיות הנלמדות

בהלכה

"מאורות ההלכה", הלכות שבת למעשה על סדר דפי הגמרא

להזמנת הגמרא: 1700-500-151

